

บทที่ 14 งบกระแสเงินสดรวม Cash Flow Statement

เงินสดเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีความสำคัญมากในธุรกิจ ถ้าผู้บริหารมีความสามารถในการจัดการเงินสดจะทำให้ธุรกิจเจริญก้าวหน้า แต่ถ้าผู้บริหารจัดการเงินสดไม่มีประสิทธิภาพจะทำให้ธุรกิจหยุดชะงัก และอาจก่อให้เกิดความเสียหายถึงขั้นล้มละลายได้ ผู้วิเคราะห์งบการเงินจึงให้ความสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของรายการเงินสดมากขึ้น เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้เงินสดเปลี่ยนแปลงผู้บริหารทางการเงินจึงได้จัดทำรายการการเงินที่แสดงแหล่งที่มาและแหล่งที่ใช้ไปของเงินสด โดยเรียกรายงานการเงินนั้นว่างบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement) ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารที่จะใช้ประเมินผลการดำเนินงานตลอดจนประเมินความสามารถของธุรกิจในการจ่ายเงินปันผล ดอกเบี้ย และเงินกู้ ในอดีตธุรกิจจะจัดทำงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน 3 รูปแบบ ซึ่งแต่ละบริษัทมักเลือกใช้รูปแบบไม่เหมือนกัน ทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้ สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย จึงได้กำหนดมาตรฐานบัญชี ฉบับที่ 25 ให้จัดทำงบกระแสเงินสด เพียงรูปแบบเดียวให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และให้ความหมายของงบกระแสเงินสดดังนี้

งบกระแสเงินสด คือ รายงานทางการเงินที่แสดงแหล่งที่มาและแหล่งที่ใช้ไปของเงินสดในระหว่างงวดบัญชีที่กำลังพิจารณา แสดงให้ทราบว่าธุรกิจได้เงินสดมาจากแหล่งใดและใช้เงินสดอย่างไร ผลต่างของเงินสดที่ได้มาหักกับเงินสดที่ใช้ไปทั้งหมดตลอดงวดจะต้องเท่ากับเงินสดที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในงวดบัญชานั้น

ประโยชน์ของงบกระแสเงินสด

1. ทำให้ทราบแหล่งที่มาและที่ใช้ไปของเงินสด เช่น งบกระแสเงินสดจะแสดงให้ทราบว่าบริษัทได้เงินมาจากส่วนของผู้ถือหุ้นหรือจากการกู้ยืม และบริษัทนำเงินที่ได้มาไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนหรือสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมากน้อยเท่าไร
2. การจัดทำงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินไปรูปแบบที่แตกต่างกัน ทำให้ยากต่อการเปรียบเทียบ ดังนั้นการใช้งบกระแสเงินสดตามมาตรฐานบัญชี ฉบับที่ 25 จะทำให้สามารถเปรียบเทียบงบของแต่ละบริษัทได้ง่ายและทำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. สามารถนำข้อมูลของงบกระแสเงินสดในอดีตมาใช้ในการวางแผนทางการเงินในอนาคต
4. ทำให้ทราบสภาพคล่องของบริษัท

การทำธุรกิจโดยปกติ การเปลี่ยนแปลงของเงินสดแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. กระแสเงินสดรับ (Cash Inflows)

กระแสเงินสดรับทำให้เงินสดเพิ่มขึ้น ซึ่งมีสาเหตุ 4 ประการ ดังนี้

- 1.1 จากการดำเนินงาน ในการดำเนินงานธุรกิจ ธุรกิจจะได้รับเงินมาจากการขายสินค้าและบริการ
- 1.2 จากการขายสินทรัพย์ เมื่อมีการขายสินทรัพย์ สินทรัพย์จะลดลงทำให้มีเงินสดเพิ่มขึ้น
- 1.3 จากการกู้ยืม การกู้ยืมหนี้สินจะเพิ่มขึ้นทำให้เงินสดเพิ่มขึ้น
- 1.4 จากส่วนของผู้ออกหุ้น เมื่อนำหุ้นออกมาขาย ส่วนของผู้ออกหุ้นจะเพิ่มขึ้นทำให้มีเงินสดเพิ่มขึ้น

2. กระแสเงินสดจ่าย (Cash Outflows)

กระแสเงินสดจ่ายทำให้เงินสดลดลง ซึ่งมีสาเหตุ 5 ประการ ดังนี้

- 2.1 จากการดำเนินงาน ในการดำเนินธุรกิจ ธุรกิจจ่ายเงินสดเพื่อซื้อสินค้าและค่าใช้จ่ายต่างๆ
- 2.2 ซื้อสินทรัพย์ การซื้อสินทรัพย์ สินทรัพย์จะเพิ่มขึ้นทำให้เงินสดของธุรกิจลดลง
- 2.3 ชำระหนี้สิน การจ่ายเงินสดชำระหนี้สิน หนี้สินจะลดลงทำให้เงินสดของธุรกิจลดลง
- 2.4 จากส่วนของผู้ออกหุ้น ธุรกิจต้องการลดจำนวนหุ้นสามัญให้น้อยลงจึงใช้วิธีซื้อหุ้นกลับคืนมีผลทำให้ส่วนของผู้ออกหุ้นลดลงและเงินสดของธุรกิจลดลง
- 2.5 การจ่ายเงินปันผล ทำให้เงินสดลดลง

กระแสเงินสดรับและจ่ายจะจำแนกตามประเภทของกิจกรรมในงบกระแสเงินสดตามมาตรฐานบัญชี ฉบับที่ 25 ได้ดังนี้

1. กิจกรรมดำเนินงาน
2. กิจกรรมลงทุน
3. กิจกรรมจัดหาเงินทุน

1. กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Operating Activities)

กิจกรรมดำเนินงาน หมายถึง กิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้ของกิจการ และกิจกรรมอื่นที่มีใช้กิจกรรมลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงิน หรือเป็นกิจกรรมการดำเนินงานโดยปกติของกิจการ โดยจะเกี่ยวข้องกับการขายสินค้าการให้บริการ รวมถึงรายการค้าทุกรายการที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิของกิจการ

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน สามารถจัดทำได้ 2 วิธี คือ

1. **วิธีทางตรง** เป็นการคำนวณเงินสดจากการดำเนินงาน โดยจัดทำงบกำไรขาดทุนตามเกณฑ์เงินสดที่แสดงเงินสดรับและเงินสดจ่ายตามลักษณะของรายการหลักที่สำคัญ
2. **วิธีทางอ้อม** เป็นการคำนวณเงินสดจากการดำเนินงาน โดยเริ่มจากกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิตามเกณฑ์คงค้างให้เป็นกำไรสุทธิตามเกณฑ์เงินสด

รายการที่จะนำมาปรับปรุงกำไรสุทธิให้เป็นกำไรสุทธิตามเกณฑ์เงินสดในการจัดทำกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด เช่น ค่าเสื่อมราคา การตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญ ภาษีรอการตัดบัญชี การตัดมูลค่าสูญสิ้น การจัดบัญชีค่าความนิยมและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
2. การตัดบัญชีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ และส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้
3. การเปลี่ยนแปลงในบัญชีสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีผลกระทบต่อรายได้หรือค่าใช้จ่ายในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี เช่น ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ เป็นต้น
4. การเปลี่ยนแปลงในบัญชีหนี้สินหมุนเวียนที่มีผลกระทบต่อรายได้หรือค่าใช้จ่ายระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี เช่น เจ้าหนี้การค้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เป็นต้น
5. รายการอื่น ซึ่งกระทบกับเงินสดอันเกิดจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงินทุน เช่น กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนและกำไรหรือขาดทุนจากการไถ่ถอนหุ้นกู้ เป็นต้น

กระแสเงินสดรับกิจกรรมดำเนินงาน ได้แก่

- กำไรสุทธิเกณฑ์เงินสด
- เงินสดรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการ
- รับชำระหนี้จากลูกหนี้การค้า
- ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าลดลง ตัวเงินจ่ายการค้าเพิ่มขึ้น และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น เป็นต้น

กระแสเงินสดจ่ายจากกิจกรรมดำเนินงาน ได้แก่

- ซื้อวัตถุดิบหรือซื้อสินค้าและบริการ
- จ่ายชำระหนี้ค่าสินค้าและบริการให้เจ้าหนี้การค้า
- ตัวเงินจ่ายการค้าลดลง
- ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้น และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายลดลง เป็นต้น

2. กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน (Investing Activities)

กิจกรรมลงทุน หมายถึง การซื้อและจำหน่ายสินทรัพย์ระยะยาวและเงินลงทุนอื่น ซึ่งไม่รวมอยู่ในรายการเทียบเท่าเงินสด หรือเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการลงทุนที่เกิดจากการซื้อหรือการขายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนและสินทรัพย์อื่น และการลงทุนในหุ้นของบริษัทอื่น

กระแสเงินสดรับจากกิจกรรมลงทุน ได้แก่

- เงินสดที่รับจากการขายเงินลงทุนระยะสั้น และเงินลงทุนระยะยาว
- การขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

กระแสเงินสดจ่ายจากกิจกรรมลงทุน ได้แก่

- เงินสดจ่ายซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น
- ซื้อหลักทรัพย์ของกิจการอื่น เช่น เงินลงทุนระยะสั้น และเงินลงทุนระยะยาว

3. กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินทุน (Financing Activities)

กิจกรรมจัดหาเงินทุน หมายถึง กิจกรรมที่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในขยายและองค์ประกอบของส่วนของผู้ถือหุ้นและหนี้สินของกิจการ หรือเป็นกิจกรรมการจัดหาเงินทุนที่เกี่ยวข้องกับส่วนของผู้ถือหุ้น หนี้สินระยะยาวและหนี้สินระยะสั้นบางรายการ การกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้ยืม รวมทั้งการได้รับและชำระคืนแหล่งเงินทุนอื่น เนื่องจากหนี้สินระยะยาว

กระแสเงินสดรับจากกิจกรรมจัดหาเงินทุน ได้แก่

- การออกหุ้นทุน เช่น ออกหุ้นสามัญ
- การออก ตัวเงินจ่าย การกู้ยืมระยะสั้นและการกู้ยืมระยะยาว การออกหุ้นกู้

กระแสเงินสดจ่ายจากกิจการจัดหาเงินทุน ได้แก่

- จ่ายซื้อหุ้นทุนกลับคืน
- จ่ายชำระหนี้เงินกู้ยืม และการไถ่ถอนหุ้นกู้
- จ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้น

การจัดทำงบกระแสเงินสด สามารถทำได้ 2 วิธี คือ วิธีทางตรง (Direct Method) และวิธีทางอ้อม (Indirect Method) ซึ่ง กิจการส่วนใหญ่นิยมจัดทำงบกระแสเงินสดวิธีทางอ้อม เพราะเป็นวิธีที่สะดวกและรวดเร็ว

แหล่งที่มาของข้อมูลในการจัดทำงบกระแสเงินสด

1. งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ
2. งบกำไรขาดทุนปีปัจจุบัน
3. ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้นในระหว่างปี

ขั้นตอนการจัดทำงบกระแสเงินสด

1. เตรียมข้อมูลและวิเคราะห์
 - 1.1 งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ

นำรายการต่างๆ ในงบแสดงฐานะการเงินมาเปรียบเทียบเพื่อให้ทราบการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น วิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง และผลกระทบต่อกระแสเงินสด ดังตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2- 2 แสดงการเปลี่ยนแปลงรายการในงบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อกระแสเงินสด

การเปลี่ยนแปลงของรายการใน งบแสดงฐานะการเงิน	สาเหตุการเปลี่ยนแปลง	ผลกระทบต่อกระแสเงินสด
สินทรัพย์เพิ่มขึ้น	ซื้อสินทรัพย์	ลดลง
สินทรัพย์ลดลง	ขายสินทรัพย์	เพิ่มขึ้น
หนี้สินเพิ่มขึ้น	กู้ยืม	เพิ่มขึ้น
หนี้สินลดลง	ชำระคืนหนี้สิน	ลดลง
ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น	เพิ่มทุน	เพิ่มขึ้น
ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง	จ่ายปันผลหรือจ่ายคืนทุน	ลดลง

- 1.2 งบกำไรขาดทุนปีปัจจุบัน

ข้อมูลจากงบกำไรขาดทุน ทำให้ทราบรายการต่างๆ ที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจกรรม เช่น การขายสินค้า การซื้อสินค้า การจ่ายค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร เป็นต้น ทำให้ทราบกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายจากกิจกรรมดำเนินงาน สำหรับการจัดทำงบกระแสเงินสดวิธีทางอ้อม วิธีนี้นำสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามปกติของกิจการ และรายได้หรือค่าใช้จ่ายบางรายการที่ไม่เกี่ยวกับเงินสดไปปรับปรุงกำไรสุทธิ

เพื่อให้กำไรสุทธิเปลี่ยนจากเกณฑ์คงค้างเป็นเกณฑ์เงินสด สรุปได้ดังตารางแสดงการปรับรายการกำไรสุทธิให้เป็นเกณฑ์เงินสด

ตารางที่ 2 - 3 แสดงการปรับรายการกำไรสุทธิเกณฑ์คงค้างให้เป็นกำไรสุทธิเกณฑ์เงินสด

กำไรสุทธิ (เกณฑ์คงค้าง)		XXX
บวก ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นเงินสด	XX	
ขาดทุนที่ไม่ใช่การดำเนินงานที่แท้จริง	XX	
สินทรัพย์หมุนเวียน (นอกจากเงินสด) ลดลง	XX	
หนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น	<u>XX</u>	XXX
หัก รายการที่ไม่เป็นเงินสด	XX	
กำไรที่ไม่ใช่การดำเนินงานที่แท้จริง	XX	
สินทรัพย์หมุนเวียน (นอกจากเงินสด) เพิ่มขึ้น	XX	
หนี้สินหมุนเวียนลดลง	<u>XX</u>	<u>XXX</u>
กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (หรือกำไรสุทธิ (เกณฑ์เงินสด))		<u>XXX</u>

1.3 ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้นในระหว่างปี

1.3.1 กำไรสะสมที่เพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากการกำไรสุทธิหักด้วยเงินปันผลจ่าย

ในงบกระแสเงินสดจะใช้กำไรสะสมในการหาเงินปันผลจ่าย ซึ่งเงินปันผลจ่ายอยู่ในกิจกรรมจัดหาเงินทุน

$$\begin{aligned}
 \text{กำไรสะสมปลายปี} &= \text{กำไรสะสมต้นปี} + \text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลจ่าย} \\
 \text{เงินปันผลจ่าย} &= \text{กำไรสะสมต้นปี} + \text{กำไรสุทธิ} - \text{กำไรสะสมปลายปี} \\
 \text{เงินปันผลจ่าย} &= \text{กำไรสุทธิ} - \text{ผลต่างของกำไรสะสม}
 \end{aligned}$$

1.3.2 การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ค่าเสื่อมราคาสะสมที่เพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากการคิดค่าเสื่อมราคาประจำปี

เดบิต ค่าเสื่อมราคา - สินทรัพย์ (อยู่ในงบกำไรขาดทุน)

เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม - สินทรัพย์ (อยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน)

หากไม่มีรายการอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง จำนวนค่าเสื่อมราคาสะสมที่เพิ่มขึ้นจะต้องเท่ากับค่าเสื่อมราคาประจำปีที่ปรากฏอยู่ในงบกำไรขาดทุนพอดี

แต่หากกรณีผลต่างของค่าเสื่อมราคาสะสมในงบแสดงฐานะการเงิน ไม่เท่ากับค่าเสื่อมราคาในงบกำไรขาดทุนแสดงว่าอาจมีการซื้อหรือขายสินทรัพย์ถาวรในงวดบัญชีนี้ ดังนั้น จึงต้องการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ถาวรใหม่ สามารถทำได้โดยใช้สูตรต่อไปนี้

การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ถาวร

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสุทธิปลายงวด	XX
<u>บวก</u> ค่าเสื่อมราคา	<u>XX</u>
	XX
<u>หัก</u> สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสุทธิต้นงวด	<u>XX</u>
การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	<u>XX</u>

ถ้าผลลัพธ์ที่ได้เป็นบวกแสดงว่ามีการซื้อสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน จึงเป็นเงินสดจ่าย ถ้าผลลัพธ์ที่ได้ติดลบ แสดงว่าขายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนจึงเป็นเงินสดรับ

2. จำแนกรายการเข้ากิจกรรมหลัก 3 กิจกรรมในงบกระแสเงินสด

แนวทางเบื้องต้นในการพิจารณาจัดสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นเข้ากิจกรรม สรุปได้ดังนี้

กิจกรรมดำเนินงาน	- สินทรัพย์หมุนเวียน (ยกเว้น เงินสดและเงินลงทุนระยะสั้น) - หนี้สินหมุนเวียน (ยกเว้น ตัวเงินจ่าย และเงินกู้ระยะสั้น)
กิจกรรมลงทุน	- เงินลงทุนระยะสั้น - เงินลงทุนระยะยาว - ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น
กิจกรรมจัดหาเงินทุน	- หนี้สิน ได้แก่ ตัวเงินจ่าย เงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะยาวและหุ้นกู้ เป็นต้น - ส่วนของผู้ถือหุ้น - เงินปันผลจ่าย

3. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์และจำแนกรายการนำไปจัดทำงบกระแสเงินสด ตามรูปแบบของงบกระแสเงินสดวิธีต่างๆ

รูปแบบการจัดทำงบกระแสเงินสดโดยวิธีทางตรง

บริษัท.....			
งบกระแสเงินสด			
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่.....			
(หน่วย.....)			
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
เงินสดรับ	-	จากลูกค้าที่ชำระหนี้	XX
	-	จากเงินปันผล	XX XX
เงินสดจ่าย	-	ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	XX
	-	เกี่ยวกับการดำเนินงาน	XX
	-	ค่าต้นทุนทางการเงิน	XX
	-	ค่าภาษี	XX XX
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน			XXXX
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
เงินสดรับ	-	จากการขายสินทรัพย์	XX
	-	จากการขายหุ้นของกิจการอื่น	XX
	-	จากการขายหุ้นกู้ของกิจการอื่น	XX XX
เงินสดจ่าย	-	จากการซื้อสินทรัพย์	XX
	-	จากการซื้อหุ้นของกิจการอื่น	XX
	-	จากการซื้อหุ้นกู้ของกิจการอื่น	XX XX
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมการลงทุน			XXXX
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินทุน			
เงินสดรับ	-	จากการจำหน่ายหุ้น	XX
	-	จากการก่อหนี้สิน	XX XX
เงินสดจ่าย	-	จากการจ่ายเงินปันผล	XX
	-	จากการชำระหนี้ระยะยาว	
		หรือไถ่ถอนหุ้นกู้	XX XX
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินทุน			XXXX
เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง)			XXXX
บวก เงินสดต้นงวด (ต้นปี)			XX
เงินสดปลายงวด (สิ้นปี)			XXXX

รูปแบบการจัดทำงบกระแสเงินสดโดยวิธีทางอ้อม

บริษัท.....

งบกระแสเงินสด

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่.....

(หน่วย.....)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

กำไรสุทธิ		XX	
บวก	ค่าเสื่อมราคา	XX	
	ขาดทุนจากการขายสินทรัพย์	XX	
	การตัดจำหน่ายบัญชีสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	XX	
	ส่วนต่อมูลค่างานที่ตัดจำหน่าย	XX	
	ลูกหนี้การค้าลดลง	XX	
	สินค้าคงเหลือลดลง	XX	
	รายได้ค้างรับลดลง	XX	
	ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าลดลง	XX	
	เจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น	XX	
	รายได้รับล่วงหน้าเพิ่มขึ้น	XX	
	ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น	<u>XX</u>	<u>XX</u>
			XX
หัก	กำไรจากการขายสินทรัพย์	XX	
	ส่วนเกินมูลค่างานที่ตัดจำหน่าย	XX	
	ลูกหนี้การค้าเพิ่มขึ้น	XX	
	สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น	XX	
	รายได้ค้างรับเพิ่มขึ้น	XX	
	ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้น	XX	
	เจ้าหนี้การค้าลดลง	XX	
	รายได้รับล่วงหน้าลดลง	XX	
	ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายลดลง	<u>XX</u>	<u>XX</u>
	เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		<u>XX</u>

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

เงินสดรับ	จากการขายสินทรัพย์	XX	
	จากการขายเงินลงทุนระยะสั้น	XX	
	จากการขายเงินลงทุนระยะยาว	<u>XX</u>	XX
เงินสดจ่าย	จากการซื้อสินทรัพย์	XX	
	จากการซื้อเงินลงทุนระยะสั้น	XX	
	จากการซื้อเงินลงทุนระยะยาว	<u>XX</u>	<u>XX</u>
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน			<u>XX</u>

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินทุน

เงินสดรับ	จากการจำหน่ายหุ้นทุน		
	และส่วนเกินมูลค่าหุ้น	XX	
	จากหนี้สินระยะสั้นและระยะยาว	<u>XX</u>	XX
เงินสดจ่าย	จากการจ่ายเงินปันผล	XX	
	จากการชำระหนี้สินระยะสั้น		
	และหนี้สินระยะยาว	<u>XX</u>	<u>XX</u>
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินทุน			XX

เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง)

XX

บวก เงินสดต้นงวด (ต้นปี)

XX

เงินสดปลายงวด (สิ้นปี)

XX

ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม

เงินสดจ่ายระหว่างปี	ต้นทุนการเงิน	XX
	ภาษีเงินได้	XX

ตัวอย่าง 2 – 9 ต่อไปนี้เป็นงบการเงินของบริษัท เมืองไทย จำกัด

บริษัท เมืองไทย จำกัด		
งบแสดงผลการดำเนินงาน		
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561		
		(หน่วย : พันบาท)
รายได้จากการขาย		225,000
หัก ต้นทุนขาย		<u>135,000</u>
กำไรขั้นต้น		90,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :-		
เงินเดือน	9,000	
ค่าเช่า	3,500	
ค่าเสื่อมราคา	2,500	
ค่าใช้จ่ายอื่น	<u>17,500</u>	<u>32,500</u>
กำไรสุทธิ		<u>57,500</u>

บริษัท เมืองไทย จำกัด			
งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560			
			(หน่วย : พันบาท)
	2561	2560	ผลต่าง
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสด	52,500	41,000	11,500
ลูกหนี้การค้า	20,000	22,000	(2,000)
สินค้าคงเหลือ	28,000	19,500	8,500
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	3,000	2,000	1,000
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	103,500	84,500	19,000
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสุทธิ	<u>47,500</u>	<u>50,000</u>	<u>(2,500)</u>
รวมสินทรัพย์	<u>151,000</u>	<u>134,500</u>	<u>16,500</u>

บริษัท เมืองไทย จำกัด
งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560

(หน่วย : พันบาท)

	2561	2560	ผลต่าง
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
เจ้าหนี้การค้า	21,500	20,000	1,500
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	<u>4,500</u>	<u>8,000</u>	(3,500)
รวมหนี้สิน	26,000	28,000	(2,000)
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุนหุ้นสามัญ	90,000	90,000	-
กำไรสะสม	35,000	16,500	18,500
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>125,000</u>	<u>106,500</u>	18,500
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>151,000</u>	<u>134,500</u>	<u>16,500</u>

- ให้ทำ
1. งบกระแสเงินสดด้วยวิธีทางตรง
 2. งบกระแสเงินสดด้วยวิธีทางอ้อม

1. งบกระแสเงินสดด้วยวิธีทางตรง

บริษัท เมืองไทย จำกัด

งบกระแสเงินสดทางตรง

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย : พันบาท)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

เงินสดรับ	รายได้จากการขาย (การคำนวณข้อ 1)	227,000
เงินสดจ่าย	ต้นทุนขาย (การคำนวณข้อ 2)	(142,000)
	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (การคำนวณข้อ 3)	<u>(34,500)</u>
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		<u>50,500</u>
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (การคำนวณข้อ 4)	-
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน		-
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินทุน		
เงินสดจ่าย	จากการจ่ายเงินปันผล	<u>(39,000)</u>
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินทุน		<u>(39,000)</u>
เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง)		11,500
บวก เงินสดต้นงวด		<u>41,000</u>
เงินสดปลายงวด		<u>52,500</u>

การคำนวณประกอบงบกระแสเงินสดวิธีทางตรง

ข้อ 1	รายได้จากการขาย	225,000
	บวก ลูกหนี้ลดลง	2,000
	เงินสดรับจากการขายสินค้า	227,000
ข้อ 2	ต้นทุนขาย	135,000
	บวก สินค้าเพิ่มขึ้น	8,500
		143,500
	หัก เจ้าหนี้เพิ่มขึ้น	1,500
	เงินสดจ่ายแก่เจ้าหนี้	142,000
ข้อ 3	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	32,500
	หัก ค่าเสื่อมราคา	2,500
		30,000
	บวก ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้น	1,000
	ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายลดลง	3,500
		34,500
ข้อ 4	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสุทธิปลายงวด	47,500
	บวก ค่าเสื่อมราคา	2,500
		50,000
	หัก สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสุทธิต้นงวด	50,000
	การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	-
ข้อ 5	กำไรสะสมต้นงวด	16,500
	บวก กำไรสุทธิ	57,500
		74,000
	หัก กำไรสะสมปลายงวด	35,000
	เงินปันผลจ่าย	39,000

2. งบกระแสเงินสดด้วยวิธีทางอ้อม

บริษัท เมืองไทย จำกัด
งบกระแสเงินสดทางอ้อม
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

(หน่วย : พันบาท)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

กำไรสุทธิ		57,500
บวก ค่าเสื่อมราคา	2,500	
ลูกหนี้การค้าลดลง	2,000	
เจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น	<u>1,500</u>	<u>6,000</u>
		63,500
หัก สิ้นค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น	(8,500)	
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้น	(1,000)	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายลดลง	<u>(3,500)</u>	<u>(13,000)</u>
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		50,500

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

เงินสดสุทธิจากกิจกรรมการลงทุน (การคำนวณข้อ 1)		-
---	--	---

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินทุน

จ่ายเงินปันผล (การคำนวณข้อ 2)	(39,000)	
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงินทุน		<u>(39,000)</u>

เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง) 11,500

บวก เงินสดต้นงวด 41,000

เงินสดปลายงวด 52,500

การคำนวณประกอบงบกระแสเงินสดวิธีทางอ้อม

ข้อ 1	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสุทธิปลายงวด	47,500
	บวก ค่าเสื่อมราคา	2,500
		50,000
	หัก สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสุทธิต้นงวด	50,000
	การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	-
ข้อ 2	กำไรสะสมต้นงวด	16,500
	บวก กำไรสุทธิ	57,500
		74,000
	หัก กำไรสะสมปลายงวด	35,000
	เงินปันผลจ่าย	39,000

สรุป

การวิเคราะห์งบการเงินทำให้ทราบผลการดำเนินงานในอดีตและปัจจุบัน จุดแข็งและจุดอ่อนของธุรกิจ และยังช่วยในการควบคุมการเงิน การวิเคราะห์งบการเงินเป็นสิ่งที่น่าสนใจของบุคคลต่างๆ เช่น เจ้าหนี้ ผู้ลงทุนทั่วไป ผู้บริหาร หน่วยงานของรัฐบาล และนักวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินมี 5 วิธี คือ การวิเคราะห์วิธีอัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์วิธีแนวนอน การวิเคราะห์แนวดิ่ง การวิเคราะห์แนวโน้ม และการวิเคราะห์โดยจัดทำงบกระแสเงินสด

การวิเคราะห์งบการเงินโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินมี 5 ประเภท คือ อัตราส่วนสภาพคล่อง วัดความสามารถการชำระหนี้สินระยะสั้นของธุรกิจ อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ของธุรกิจ อัตราส่วนวัดสภาพหนี้สินของธุรกิจ นอกจากนี้ยังใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้สินด้วยอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ และอัตราส่วนสำหรับผู้ลงทุนในหุ้นสามัญ

การวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีแนวนอน เป็นการเปรียบเทียบเพื่อหาการเปลี่ยนแปลงของรายการในงบการเงิน โดยแสดงในรูปของจำนวนเงินและอัตราร้อยละ

การวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีแนวดิ่ง เป็นการย่อส่วนตัวเลขรายการในงบการเงินแต่ละรายการให้เป็นค่าร้อยละเรียกว่า Common Size Statement

การวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีแนวนอน เป็นการวิเคราะห์งบการเงินตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป เพื่อให้เห็นอัตราการเติบโตของธุรกิจนำไปสู่การวางแผนและตัดสินใจในระยะยาว

การวิเคราะห์โดยการจัดทำงบกระแสเงินสด เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงให้เห็นว่าธุรกิจได้เงินสดมาจากแหล่งใดและใช้เงินสดอย่างไร ผลต่างของเงินสดที่ได้มาทั้งหมดกับเงินสดที่ใช้ไปทั้งหมดตลอดงวด จะต้องเท่ากับเงินสดที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในงวดบัญชีนั้น